

JANKO LEBAN:

Nagajivi Zdenko.

rtičarjev Zdenko je bil — dasi komaj dvanajst let star — nagajivec, da mu ga ni bilo para v devetih farah. Take je časih uganjal, da človek res ni vedel, bi se li nanj jezil ali se mu smejal. —

Nekega večera je sedela pri Skalarjevih vsa družina okrog mize. Uprav so bili povečerjali. Stara mati je sedla zopet za kolovrat, otroci in starši pa so ostali za mizo ter se zaupno razgovarjali. Govor se je sukala baš o vražah in o strahovih. Oče Urban je bil pripovedoval veselo zgodbo o strahovih, zaradi česar so se otroci vsi glasno smejali. Toda to ni trajalo dolgo. Hipoma utihne smeh — zadaj na hišo je nekaj močno udarilo, da so okna zašklopetala in bi podobe skoro bile padle s stene. Otroci se prestrašeni spogledajo, in tudi vsem drugim je strah legel na srce. Stari materi je vreteno padlo iz roke in tresla se je kakor šiba na vodi. Gospodar Urban se naposled ojunači. Stopi v vežo; a tam ne zasledi nič sumljivega. Povrne se v sobo. Toda toliko, da sede k mizi, zopet nekaj počí ob steno. Zdaj šine oče bliskoma v vežo, a tudi takrat ni mogel v temi ničesar zaslediti. Ko pa v tretje udari ob steno, si oče prižge svetilnico, obleče gorko suknjo, zagradi gorjačo ter hiti vun, da se uveri, kaj straši. Otroci in žena pricaplajo za njim, dasi v strahu. Oče Urban posveti s svetilnico na vse hišne strani. Tedaj opazi zunaj vrv, ki je visela z zida. Ob koncu ji je bila pritrjena vrečica. Sname vrv ter v vrečici najde debel kamen. Nagajivec je sedel na visokem drevesu, ki je raslo poleg hiše, ter je z motvozom k sebi privzdigoval vrv z vrečico ter potem vso to pripravo zaganjal ob hišni zid. Od tod tisti udarci.

„Kje je nagajivec?“ vprašajo otroci.

„Ta je že podplate pokazal. Ko sem se oblačil, je najbrže zlezel z drevesa ter izginil od tod. Gotovo je bil to Frtičarjev Zdenko, saj ga poznate malopridnika,“ odgovarja Urban.

In tako je tudi res bilo. Zdenko je bil jezen na Skalarjeve. Ovadili so bili namreč gospodu učitelju dečka zaradi neke njegove hudobije, za kar ga je gospod učitelj v šoli precej ostro kaznoval.

Kajne, to vam je bil Frtičarjev Zdenko malopridnik prve vrste! Toda povedati vam hočem še nekaj njegovih nečuvenih činov!

Nekdaj je gospod učitelj v šoli izpraševal otroke v čitanju. Otroci — dečki in deklice — so stali okolo gospoda učitelja. Vsak je bil zamaknjen v berilo in ko je prišla vrsta nanj, je gledal, da bi čital kar najbolje. Zdajci deklica hudo zakriči, tako da učenci in gospod učitelj prestrašeni pogledajo, kaj je. Še preden je mogel gospod učitelj stvar preiskati, stopi pred njega učenka, tožeč: „Frličarjev Zdenko mi je žabo vtaknil za vrat.“

Gospod učitelj prime žabo ter jo nese na šolski vrt; Frličarjev Zdenko pa dobi ukor in zapor. To mu je bilo plačilo za nagajivost. A čujte dalje!

Nekega zimskega dne proti večeru so se otroci sankali po zmrzlem potoku. Bilo je precej temno, zakaj mesec se je skrila za oblake. Zdajci priteče otrok k svojim tovarišem ter boječe izpregovori: „Glejte, kaj je tamkaj ob grmovju!“ Otroci pogledajo tja. Nekaj črnega, grbastega se je valjalo po tleh. Preplašeni vsi obstoje. Zdaj slišijo nekako momljanje od ondot in — o, groza! — „žival“ začne lezti po vseh štirih proti otrokom. Presunljiv krik se zasliši, in otroci se jokaje razprše na vse vetrove. Zasplojni prihite na svoje domove. Nekateri so se zvijali od samega strahu. Kaj pa je bilo? Morda je medved prilomastil iz hoste? Kaj še! Frličarjev Zdenko se je preoblekel v očetov kožuh ter je tovariše strašil kot „medved“, lezoč po vseh štirih na tleh. In porednež se je še grohotal, kako je ugnal bojzljivce! —

No, naposled pa je bila mera Zdenkovih porednosti polna, in malo-pridnika je zadela huda, a pravična kazen.

Poslušajte, kako je to bilo!

Pri Mlinarjevih so imeli krasen vrt in v njem več leh nasajenih z najboljšimi kumarami. Gospodar, Mlinarjev Grog, je silno rad imel kumare. Le to ga je žalilo, da mu je nekdo najlepše kumare kradel. Zato na vrtu postavi kol s sledečim napisom: Prepovedan je vstop na vrt!

Frličarjev Zdenko je bral ta napis in takoj je sklenil v svoji nagajivosti, da „jo Mlinarju skuha“. Nekega večera zleze skozi vrzel na Mlinarjev vrt, da bi si tam nabral najlepših kumar ter jih odnesel v vrečici domov. Potem je hotel odnesti tudi kol z napisom ter se smejati Mlinarju v pest. Izrval je kumaro za kumaro. Ko je pa hotel odtrgati veliko kumaro, zadoni strel v nočno tišino. Zdenko zakriči ter hoče vstati, a kmalu omahne zopet na tla: šibra mu je bila prodrla v nogo. Na njegov krik prihite ljudje in najdejo ranjenega — tatiča! „Torej ti si bil tisti uzmovič, ki mi je kradel kumare? Vidiš, zdaj si jo pa skupil!“

Zdenko je ječal v bolečinah ter je prosil, naj ga nesejo domov. To se je tudi zgodilo. Lahko si mislite sramoto in žalost ubogih Zdenkovih

staršev! Naznanili so sicer Mlinarja sodišču, ker nihče si ne sme sam delati pravice in na ljudi se ne sme streljati kakor na zajce. Mlinar je bil torej obsojen na denarno globo; toda Zdenkova kazen je bila mnogo občutnejša, ker je moral trpeti bolečine. To pa vam povem: Ta nesreča je Zdenka izmodrila! Ko je ozdravel, je bil ves drug človek in nič več se mu ni ljubilo nagajati ljudem. Poboljšal se je. In lahko vam zaupam, da je danes pošten in spoštovan mož.

Nagrobnica.

Zbogom ti, prijatelj mili,
zbogom, ljubljeni nam brat,
solzica v oko nam sili,
zbogom, zbogom zadnjikrat!

Ni še dolgo, v našem krogu
zdrav si bil še in vesel;
večni sen zdaj spavaš v Bogu,
hladni grob te je objel.

Zbogom, duša plemenita,
vidimo se kmalu tam,
kjer nam trajna srčca svita,
radost večna sije nam!

Janko Leban.

Ptički so vznemirjeni . . .

Ptički so vznemirjeni.
„Kje je zarja mlada?
Kje se njen škrlat mudi?
Nima nas več rada!“

Ona pa žarečih lic
vžge se na obzorju,
potopi broj rož in ptic
v svojem zlatem morju.

Ptički so pomirjeni;
zažgolé v zahvalo
pesem čarnokrasnih dni . . .
Kaj si vztrepetalo,

o, srce, zakaj, zakaj? —
Hrepenenje milo,
neutešeno dozdam,
spet se je zbudilo . . .

Miroslav Kunčič.

